

אתיקה מקצועית רבעון האתיקה של לשכת עורכי הדין

הקדמה

הגיליון הנוכחי יוצא במתכונת שונה הכוללת רק החלטות והנחיות של ועדת האתיקה הארצית ללא מאמרי המערכת שלנו. הסיבה לכך היא הצטברות מספר רב של החלטות והנחיות חשובות של ועדת האתיקה הארצית. בשנה האחרונה השקיעה ועדת האתיקה הארצית מאמץ רב במטרה לצמצם לחלוטין את מספר הפניות התלויות ועומדות תוך מתן מענה מהיר בהתאם לאופייה של כל פנייה. אנו שמחים לבשר כי הועדה הצליחה במשימתה.

בברכה,
ד"ר לימור זר-גוטמן, עו"ד / עורכת
עו"ד דהר ארד-אילון / יו"ר ועדת האתיקה הארצית

הנחיות והחלטות ועדת האתיקה הארצית

שידול: מתן טובת הנאה על-ידי אחר כדי להביא לשכירת עורך הדין

עובדות במכרז שהוציאה עירייה מסוימת הופיעו הסעיפים הבאים:

סעיף 9.4.1 - הקונה ישלם שכר טרחת עו"ד של העירייה לביצוע ההסכם ורשום העברת הבעלות על שם הקונה בשיעור של 2% + מע"מ. (כלומר עו"ד של העירייה שהוא עו"ד חיצוני ישמש כעו"ד שני הצדדים לביצוע ההסכם).

לחלופין - סעיף 9.4.3 - הקונה יהיה רשאי למנות את אותו עורך דין (של העירייה) לטפל במכירת הדירות שיבנו על המקרקעין בתעריף של 1.75% + מע"מ ליחידה. אם יבחר באופציה זו, לא יצטרך לשלם את שכר טרחת עורך הדין בהעברה כאמור בסעיף 9.4.1. להסכם.

שאלתא האם ניתן לראות בניסוח סעיף 9.4.3 משום שידול לפי סעיף 56 לחוק לשכת עורכי הדין?

החלטה נוסח סעיף 9.4.3 החלופי מאפשר לקונה לקבל טובת הנאה מהעירייה בכך שלא יצטרך לשלם את שכר הטרחה לעורך הדין בתנאי שיסכים למנות את אותו עורך דין לטפל במכירת הדירות ולגבות שכר טרחה מהדיירים.

טובת ההנאה שמעניקה העירייה לרוכש מהווה לכאורה שידול "על ידי אחר" לשכור את שירותיו של עורך הדין. עורך הדין (החיצוני - המטפל בעסקה) הנותן יד לסעיף מסוג זה או המקבל עבודה מכוח סעיף זה עובר, לכאורה, עבירת שידול לפיכך, אסור לכלול סעיף ברוח סעיף 9.4.3.

ניגוד עניינים: ייצוג באותה פרשה את הנאשמים ואת עדי התביעה

עובדות עורך דין פנה לוועדה בטענה שבבית המשפט הצבאי יהודה, או בשמו העממי "עופר", ישנה תופעה הוחת של עורכי דין המייצגים באותה פרשה הן נאשמים והן עדי תביעה, זאת תוך ניגוד עניינים חמור. מברר שנעשה בבית המשפט עלה כי מדובר בכביה ידועה. בית המשפט עצמו, לעתים ביוזמתו ולעתים לאחר שתשומת לבו מופנית לכך על ידי התביעה הצבאית, הוא שפונה לעתים לסינוגר או לנאשם, ומעמיד אותם על הבעייתיות בעניין. פעמים רבות הייתה התעקשות להמשיך את הייצוג בדרך זו. מתברר כי לעתים רצונם של הנאשמים הוא שיהיה ייצוג אחד להם ולעדים נגדם, וזאת מסיבות משפחתיות, רצון להיות מיוצגים על ידי עורך דין מסוים שהוא בעל שם בתחום, סיבות של השתייכות ארגונית או חולייתית, ואולי גם במחשבה שדווקא כך יצמחו להם יתרונות טקטיים. פניות שנעשו בעניין ללשכת עורכי הדין הפלסטינית לא נענו. **שאלתא** האם יש בהתנהגות זו עבירה של ניגוד עניינים?

- החלטה** 1. להודיע בשער בת-רכים כי עורך דין ישראלי אשר ייצג במקביל עד תביעה ונאשם באותו עניין או פרשה עובר עבירה אתית וצפוי לעמוד לדין.
2. ליידע את בית המשפט ואת התביעה הצבאית בהחלטה, ולבקש מהם:
(1) להביא את תכנה לידיעת כל סינוגר אשר ישנו חשש כי עומד או עלול לעמוד במצב דומה.
(2) ליידע את הוועדה בעניינו של כל סינוגר אשר חרף ההחלטה מפר אותה.
3. לבוא בדברים, אולי באמצעות אחת מהוועדות האחרות של הלשכה, עם הלשכה הפלסטינית.
(החלטה מספר את 123/07)

הערת העורכת לדעת הוועדה לא יכול להיות ספק שייצוג במקביל של עד תביעה ושל נאשם שכנגדו מעיד אותו עד, במיוחד אם מדובר באותה פרשה, מעמיד את עורך הדין בסיכון שלא יוכל לתת את מיטב הייצוג למי משניהם. הוועדה התבססה על פסק דינו של בית המשפט העליון אשר מתח ביקורת חריפה על ייצוג של שני נאשמים במשותף על ידי אותו סינוגר, עד כדי כך שלאחד הנאשמים אפשר בית המשפט באקט חריג חזרה מהודייתו בערכאה קמא (ע"פ 635/05 **דענא נ' מדינת ישראל**, פורסם במאגרים).

הוועדה גם מצאה רציונל נוסף לאיסור והוא כלל 37, האוסר על עורך דין לקיים מגע עם עדי הצד שכנגד. הואיל וכאן המגע האסור עם העד שכנגד הוא בעצם זה שאותו עורך דין מייצג גם אותו.

ניגוד עניינים: ייצוג נגד לקוח לשעבר

עובדות עורך דין ייצג גבר בתביעת מזונות שהגישה גרושתו. לימים, נפרד הגבר מאישה נוספת, כעת מבקש אותו עורך הדין לייצג את האישה הנוספת בתביעת רכוש שהגישה נגד הגבר. עורך הדין פנה לכ"כ הגבר אשר התנגד לייצוג. עורך הדין פונה כעת לוועדת האתיקה כדי לקבל היתר לפי כלל 16 (ב) לכללי האתיקה.

החלטה אין להתיר את הייצוג הואיל והסכסוך הנוכחי הוא בעל אופי דומה לסכסוך הקודם, כך שבמסגרתו, כל מידע שהתקבל עת ייצג את הבעל במקרה הקודם עשוי לשמש לחובת הבעל במקרה הנוכחי. (החלטה מספר את 122/08)

הערת העורכת כלל 16 (א2) אוסר על עורך דין לייצג נגד לקוח לשעבר "בעניין אליו יש זיקה של ממש למידע שקיבל עורך הדין מאותו לקוח או מטעמו". כפי שמתקיים במקרה הנוכחי.

חיסיון: חקירת מס הכנסה בעניין הסכם שערך עורך הדין עבור לקוח

שאלתא מחלקת החקירות של מס הכנסה פנתה אל משרד עורכי הדין וביקשה לשאול שאלות בעניין הסכם שערכו עבור לקוח המשרד. הלקוח לא ויתר על חיסיון עו"ד לקוח. עורכי הדין טענו בפני החוקרים כי הם מנועים להשיב על שאלות בשל החיסיון.

- המשרד קיבל פנייה נוספת בכתב מחוקר מס הכנסה ובה התבקשו להשיב על השאלות הבאות:
1. האם הם ערכו הסכם העברת מניות של החברה.
 2. האם הצדדים להסכם הזדהו בפניהם.
 3. האם הצדדים העבירו את המניות בפני עורכי הדין (האם חתמו על שטר העברת המניות בפניהם).

למען הסר ספק, הועדה לא מצאה מניעה מבחינה אתית לגבי נוסח סעיף 9.4.1, לפיו העירייה תכלול סעיף בחוזה בו היא מטילה על הקונה לשאת בהוצאות משפטיות ושכר הטרחה של עורך דין אשר יפעל עבור שני הצדדים. מדובר בתנאי מסחרי שהקונה יכול לכמת חלק מהצעתו למכרז. אין בעובדה שאותו עורך דין פועל לכיצוע ההסכם עבור שני הצדדים כדי למנוע מהרוכש להיות מיוצג על ידי עורך דין מטעמו, אם ירצה בכך. (החלטה מספר את 303/07)

ייצוג: חובת מסירת מידע ללקוח

שאלתא האם חייב עורך הדין למסור ללקוח, לפי בקשתו של זה, מידע הנוגע לתיקי הוצאה לפועל שמסר אותו לקוח לטיפול עורך הדין?

החלטה עורך דין חייב להמציא ללקוח לפי דרישתו, העתק מקבלות על הוצאות שהוציא או מסמכים הנוגעים לכספים המוחזקים בפיקדון וכן מידע על פעולות שבוצעו בתיקים.

יחד עם זאת יכול הלקוח לקבל מידע לגבי תיקי הוצאה לפועל באמצעות פניה למרכז המידע הארצי לאחר שהזדהה באמצעות מספר תעודת זהות.

זאת ועוד כאשר לקוח זכאי לקבל את כל המסמכים בתיק גם באמצעות תקליטור אם החומר מצוי במחשב של עורך הדין (ראו, **עט ואתיקה**, גליון מס' 67). (החלטה מספר את 280/07)

יחס חברי והתנהגות שאינה הולמת: שכירת חוקר פרטי לבלוש אחר עורך הדין שכנגד

עובדות עורך דין הנילון המייצג צד בתיק, שכר חוקר פרטי כדי לבדוק אם בא כוח הצד שכנגד, שהגיש בקשת דחייה מפאת מחלה, אכן היה חולה באותו מועד. הנילון מאשר ששכר חוקר פרטי שעקב אחר עורך הדין שכנגד מרשות הרבים וזאת מתוקף חובתו לבדוק האם בקשת הדחייה נכונה.

החלטה בנסיבות מעין אלו לא ראוי שעורך דין ישכור חוקר פרטי כדי לבלוש אחר חברו למקצוע והדבר מהווה, לכאורה, התנהגות שאינה הולמת. משלא מצאנו שנושא זה נדון קודם בוועדות האתיקה, הגענו למסקנה שאין מקום במקרה דנן להעמיד לדין, ושניתן להסתפק בהערה לנילון. (החלטה מספר את 265/06)

תצהיר: אימות תצהירים על-ידי עורך דין ישראלי בחו"ל

שאלתא האם יכול עורך דין ישראלי להחתים מצהירים הנמצאים בחו"ל על גבי תצהיר, שלא בדרך הקבועה בפקודת הראיות, אלא בכך שעורך הדין פוגש את המצהיר בחו"ל?

החלטה הועדה דנה במספר פניות שהגיעו אליה בסוגיה זו והחליטה כדלקמן:

1. הכוח לאשר תצהיר, כמובנו בפקודת הראיות, הוא כוח ייחודי, שבו עורך-הדין, באמצעות אזהרת המצהיר ואישור חתימתו, גובה עדות. לטעמנו, חלה חובה על עורך הדין להקפיד על שימוש זהיר וקפדני בכוח זה.
2. הגשת מסמך הנחזה כתצהיר, שאינו עומד בתנאי פקודת הראיות, עלולה להטעות. כך, גם אם מתואר בסוף המסמך, או בכל מקום אחר, אופן אימות התצהיר.
3. האזהרה, שלפי סעיף 15 לפקודת הראיות היא תנאי חיוני להפיכת המסמך לתצהיר, משוללת תוקף אם היא נעשית במקום בו חוקי המדינה אינם חלים.

מטעמים אלה אנו סבורים, שעורך דין המוצא כי אינו יכול להחתים מצהיר מטעמו בדרך הקבועה בפקודת הראיות, אינו רשאי להחתים על מסמך הנחזה כתצהיר ואינו מאומת כדן. על עורך הדין לפעול בדרך גלויה ושקופה לבית המשפט ולצד שכנגד, לרבות בדרך של הגשת בקשה מתאימה מראש במקרה המתאים. האמור לעיל נכון גם לגבי אישור תצהיר באמצעות פקס או דואר אלקטרוני, בשינויים המתאימים. (החלטה מספר את 368/07)

נציג הפרקליטות האזרחית המופיע בערעור על החלטת הועדה הפסיכיאטרית (נשוא השאלתא), הוא ב"כ היועץ המשפטי לממשלה - המייצג את משרד הבריאות (לרבות הרופא המטפל, מנהל המחלקה) ולפיכך, החומר הרפואי של החולה מצוי בשליטתו וברשותו כדין ואין צורך להידרש להליך של ויתור על החסיון הרפואי.

יצוין כי בפני הועדה הפסיכיאטרית מובא תיקו של החולה, דרך שגרה והחלטתה נשענת גם על החומר הרפואי המצוי בו. חומר זה הינו חלק בלתי נפרד מעבודת הועדה והפרקליט המופיע זכאי ואף חייבת להיות לו גישה אליו לצורך הערעור.

שונה המצב כאשר עסקין בחידוש הליכים לאחר שחרור מצו. כאן יש בפני פרקליט מהפרקליטות הפלילית את החלטת הועדה (הרשאית להמליץ על חידוש ההליך נגד הנאשם) ולרוב תינתן חוות דעת פסיכיאטרית חדשה שתצורף לבקשה לחידוש. במידה ובמקרה זה, יידרש חומר רפואי נוסף, יש לפנות לבית המשפט לקבלת צו מתאים. בכל אחד משני המצבים לעיל, אין צורך לפנות לסניגור של החולה לעניין ויתור על הסודיות הרפואית. (החלטה מספר את 1/08)

חסיון: תחולת חסיון עורך דין-לקוח בהליך בוררות

שאלתא פקיד השומה פנה אל עורך דין אשר שימש כבורר בדרישה להמציא לעיונו חומר מתיק הבוררות, וזאת בהתאם להוראת סעיף 135 לפקודת מס הכנסה. האם יכול הבורר לסרב לדרישה ולהתבסס על חסיון עורך דין לקוח?

החלטה א. חיסיון עורך-דין לקוח אינו חל על חומר שנמסר לבורר לצורך הבוררות ועל פרוטוקול הבוררות.
ב. לא חלה על בורר שהוא עורך דין חובה אתית למסור חומר שהתקבל מן הצדדים במסגרת הבוררות מכוח דרישה של פקיד שומה, אלא אם כן יתקבל צו שיפוט מוסמך. (החלטה מספר את 64/08)

הערת העורכת החלטת הועדה התבססה על האמור בספרו של ד"ר גבריאל קלינג **אתיקה בעריכת דין** בעמ' 435 לפיהם "אין חסיון חל על בורר לגבי פרטים, שהגיעו לידי תוך כדי ניהול הבוררות, לכן לא יוכל בורר לסרב לגלות ראייה שהגיעה אליו תוך כדי כהונתו כבורר" קלינג מבסס דברים אלו על ספרה של סמדר אוטולונגי **בוררות-דין ונהל** בעמ' 675. לדעת הועדה גם לא ניתן להחיל את החסיון החל ביחסי עורך דין לקוח על יחסיהם עם הבורר, הגם שהוא עורך דין הואיל והצדדים לא פנו אל הבורר כדי לקבל ייעוץ משפטי, אלא פנו אליו כשם שהיו פונים לערכאת שיפוט, לפיכך אין מדובר במסמכים אשר הופקו אגב ייעוץ משפטי. זו גם הדעה המובאת בספרו של ד"ר קלינג בעמ' 436. מנגד, ההנחיה הנרמזת לבורר היא, שאל לו למסור מידע מתוך תיק הבוררות ללא הוראה של בית משפט מוסמך.

התנהגות שאינה הולמת: עורך דין המתגורר במאחז "לא חוקי"

עובדות המתלונן מלין על כך שהנילון מתגורר במאחז בלתי חוקי (והתגורר במאחז נוסף כזה בעבר). יוער כי התלונה לוותה בפרסום על הגשתה בעיתונות.

החלטה מדובר בעניין פוליטי. אמנם, המתלונן טוען כי יש להתנהגותו של הנילון היבטים פוליטיים, אולם אם אכן סבור המתלונן כך, שומה עליו להגיש תלונה למשטרת ישראל. לשכת עורכי הדין איננה המקום הנכון לברר אם פלוני עבר עברה פלילית אם לאו. בנוסף לכך, ומעבר לצורך: התלונה והתגובה מגלות, על פני הדברים, מחלוקת בשאלת "חוקיותו" של המאחז המדובר. המתלונן מסתמך על ד"ח עו"ד ששון. הנילון טוען לקיומן של תוכניות מתאר ש"נתקעו" בשל שיקולים פוליטיים. דומה כי הלשכה אינה מצוידת בכלים להכריע במחלוקות אלה, ודאי שלא במסגרת ההליך המשמעתי שנועד למטרת אחרת. (החלטה מספר את 17/07)

ייצוג: בקשות לבית המשפט

עובדות המתלונן הגיש תביעה כנגד משרד הביטחון לבית המשפט לתביעות קטנות. הנילונה ייצגה את משרד הביטחון. התביעה נדחתה מאחר שלא הוכחה.

המתלונן מתרעם על שתי בקשות שהגישה הנילונה להארכת מועד להגשת כתב הגנה. הנילונה טענה כי טרם נתקבל במשרדה החומר הנדרש לגיבוש כתב ההגנה. בסופו של דבר הגישה כתב הגנה לקוני וסתמי בו נאמר רק כי מוכחש כל האמור בתביעה. לפיכך מסיק המתלונן כי הנילונה שיקרה בבקשותיה. המתלונן גם טוען שהנילונה ביקשה לחייב את המתלונן בשכר טרחת עורך דין, שעה שאינה עורכת דין אלא מתמחה.

4. האם ידוע להם משהו על מחזור החברה ופעילותה.

נוכח החיסיון, מבקש הפונה כי יינתנו לו הוראות כיצד לנהוג מבלי לעבור על כללי האתיקה.

החלטה סעיפים 235א - 235ד לפקודת מס הכנסה מגדירים כיצד על עורך הדין לנהוג במקרה זה. מקום, שלפי שקול דעת עורך הדין, חל החיסיון, עליו לפעול לפי הוראות סעיף 325ג.

לעניין השאלות הספציפיות קובעת הוועדה כי:

1. עריכת הסכם עבור לקוחות היא פעולה שיש לה קשר ענייני לשירות המקצועי, ולכן התשובה לשאלה הראשונה חסויה. העובדה שפלוגי היה לקוח של המשרד ואף הסוג הכללי של השירות (ייעוץ משפטי, תביעה משפטית וכד') אינם חסויים, אולם נושא השירות ותוכנו (במה עסק הייעוץ או מה טיב ההסכם, מה העצה המשפטית שניתנה וכד') חסויים, ולכן עמדתנו היא שעורך הדין פטור מלענות לשאלה.
2. שאלת הזיהוי עוסקת בתוכן השירות ולפיכך עורך הדין פטור מלהשיב לשאלה השנייה.
3. אם שטר העברת המניות הופקד בידי רשם החברות או גורם רשמי אחר, כי אז החיסיון הוסר. אם שטר המניות נחתם בפני עורך הדין על-ידי אדם שאינו מטעם הלקוח, כי אז פעולת ההחתמה אינה חסויה וכך גם לגבי שטר ההעברה עצמו. אם מדובר במסמך שנעשה כלפי הלקוח בלבד בקשר ענייני לשירות המקצועי, כי אז הוא חסוי במקרה של ספק יש לפעול לפי המתווה הקבוע בפקודת מס הכנסה.
4. לגבי השאלה הרביעית, בהנחה שמדובר על מידע שהגיע לעורך הדין בקשר ענייני לשירות המקצועי - המידע חסוי. [החלטה מספר את 142/08]

חסיון: יועץ משפטי של העירייה

שאלתא מי רשאי לותר על החסיון בהתייחס ליעוץ שנתן יועץ משפטי של עיריה לבעל תפקיד בעירייה?

החלטה עורך דין של העירייה מקבל מידע במסגרת השרות המקצועי מבעלי התפקידים שבעירייה. הבעלים של החסיון הם מקבלי השחת. קרי, בכל התייעצות מקצועית, מי שקבל את השרות המקצועי הוא בעל החסיון. מליאת העירייה מוסמכת לותר על החסיון בכל הקשור לשרות המקצועי שניתן למליאה או לאחת מועדותיה. אם השיחות לא ניתן למליאה או לאחת מועדותיה, המליאה אינה מוסמכת לותר על החסיון ובעל החסיון הוא מקבל השרות. [החלטה מספר את 356/07]

חסיון: שימוש במידע חסוי בסכסוך שכר טרחה

שאלתא עורך הדין הפונה ייצג לקוח, הלקוח החליט להפסיק את ייצוגו. לעורך הדין הסכם שכר טרחה בכתב עם הלקוח. במסגרת יחסי עורך דין-לקוח נודע לפונה כי אימו של הלקוח עומדת לכתוב צוואה ובה היא מתעתדת להוריש את דירתה לצד ג' כדי למנוע מנושים של הלקוח לשים ידם על הדירה. הפונה מבקש לדעת האם הוא רשאי לפנות לבית המשפט כדי להוציא צו מניעה נגד הורשת הדירה לצד ג'.

החלטה עורך הדין אינו רשאי לפעול אלא נגד החייב השימוש במידע חסוי במסגרת סכסוך שכר טרחה צריך להיעשות באופן מידתי, קרי רק כנגד החייב. [החלטה מספר את 44/08]

חסיון: יתור על סודיות רפואית

שאלתא לפרקליט ידוע כי חולה נפש המאושפז בצו פלילי מיוצג על ידי סניגור בוועדות הפסיכיאטריות. לצורך ייצוג המדינה בוועדה הפסיכיאטרית או בערעור על החלטתה, מעוניין הפרקליט לקבל את החומר הרפואי מבית החולים. על חומר זה חלה סודיות רפואית. האם על הפרקליט לפנות אל הסניגור בבקשו את החומר? האם פנייה ישירה לבית החולים כדי שימסרו החומר, או יחתימו את החולה על יתור על סודיות רפואית, מבלי ליידע הסניגור, מהווה הפרה של חובה אתית?

החלטה יש להבחין בין פרקליט מהפרקליטות האזרחית המייצג את משרד הבריאות בערעורים על החלטות ועדות פסיכיאטריות. לבין פרקליט מהפרקליטות הפלילית שלפניו מונחת בקשה לחדש הליכים פליליים בעקבות שחרור מצו על-ידי ועדה פסיכיאטרית (במקרים מוגבלים).

כלל 10 ושידול: אסור להפקיד ערובה עבור לקוח

עובדות עורך הדין הנילון אשר ייצג את לקוחותיו כבר"ע הפקיד ערובה מכספו. הנילון טוען כי הפקיד את הערובה מכספו מאחר ולקוחותיו הם קשי יום ואין ידם משגת. לטענתו הוא פעל מתוך גמילות חסדים על-פי צו מצפוני.

החלטה הפקדת ערבות כספית מכספי עורך הדין במקום לקוחו, מבלי לדרוש את הוצאה תוך זמן סביר, הנה מעשה המנוגד לכלל 10 לכללי האתיקה. אולם בנסיבות המקרה דנו, נוטה הוועדה להאמין לנילון, כי אכן פעל לפי צו מצפוני, מתוך רצון לסייע ללקוחותיו שהם קשי יום, ולא היה בסיוע הזה משום רצון לשדל את לקוחותיו להעביר עבודה לידי. לפיכך הוחלט לגנוז את התלונה בצרוף הערה לנילון, כי הגניזה נעשתה לפני משורת הדין וכי להבא עליו להימנע לחלוטין מלנהוג כך. [החלטה מספר את 122/07]

חשיפת צוואה לפי הוראת סעיף 75 לחוק הירושה

שאלתא השואלת ערכה צוואה. המצווה נפטרה וקעת פונה אחד משני הבנים, המצוי במתח עם אחיו, ומבקש לראות העתק של הצוואה. האם על הפונה להעתיק לו, ואם תעשה כן, תהיה חשופה לתביעה מצד הבן השני?

החלטה השאלה אינה מתחום האתיקה. בפני עורכת הדין פתוחה הדרך לפעול לפי סעיף 75 לחוק הירושה. [החלטה מספר את 176/08]

התנהגות לא ראויה שאינה עולה לכדי העמדה לדין משמעת

עובדות המתלונן בא בהסכם למכירת דירתו לרוכש אשר יוצג על-ידי עורך הדין הנילון. המתלונן והרוכש מצויים במחלוקת כספית. במסגרת תחלופת הדברים בין הצדדים, שלח המתלונן לנילון מכתב ממכשיר הפקס שבמקום עבודתו. הנילון שלח תלונה למעביד של המתלונן בו הוא מלין שהעובד עשה שימוש פרטי במשאבי המעביד שלו. בעקבות תלונת הנילון ערך המעביד ברור לעובד/המתלונן בה הודה זה במעידה חד פעמית.

המתלונן טוען כי ניסיון של הנילון לפגוע בו במקום עבודתו בשל מחלוקת עם מרשו הינה התנהגות לא אתית ולא הוגנת בלשון המעטה. הנילון מסביר כי המתלונן עשה שימוש במשאבים לא לו לצורך התנצחות עם מרש, וכי הוא העיר על כך בפני המעביד וכי אין בהתנהגותו משום עבירה אתית.

ועד המחוז החליט לגנוז את התלונה. אך יחד עם זאת, הפנה את תשומת לב הנילון שהתנהגותו אינה עולה בקנה אחד עם המצופה ממעמדו של עורך הדין וטוב היה עושה אם היה נמנע מכתבת מכתב התלונה למעביד. וכי הועד מצפה מעורך הדין שמקרה דומה לא יישנה.

החלטה לאמץ את החלטת ועד המחוז כפי שהיא. [החלטה מספר את 94/08]

גבולות חובת הנאמנות ללקוח: סיוע ללקוח לעקוף איסור

עובדות התלונה הינה מהיועצת המשפטית של שירות בתי הסוהר ועניינה כתבה עיתונאית רחבה במסגרתה הובא ראיון עם אסיר המוחזק בבידוד מוחלט ללא קשר עם העולם החיצון, למטע מפגשים עם עורכי דינו. שמותיהם ותמונותיהם של שני עורכי הדין מופיעים בהבלטה בכתבה.

המתלוננת מסבירה כי לאור העובדה שהקשר היחיד של האסיר עם המתרחש בחוץ הינו באמצעות עורכי דינו, נראה כי עורכי הדין אשר בקרו את האסיר במהלך הימים שקדמו לפרסום הכתבה, נצלו את המפגש לצורך העברת שאלות העיתונאי וקבלת תשובות מאסיר. במעשים אלו אפשרו את קיום הראיון ובכך היוו שותפים להפרת פקודת נציבות שירות בתי הסוהר לפיהם אסיר אינו רשאי להתראיין בכלי התקשורת אלא אם קיבל לכך אישור בכתב מהדובר. במקרה זה לא נעשתה כל פנייה לדובר וממילא לא ניתן אישור.

הנילונים משיבים כי פעולתם הייתה במסגרת "שרות מקצועי" שנתנו ללקוח. לטענתם, הגשמת רצונו של הלקוח ליתן פומבי לדבריו, תוך מתן משקל לחופש הביטוי ולזכות הציבור לדעת, מצביע כי זה בא בגדר שירות מקצועי ושרות בתי הסוהר לא יכול להגדיר לעורכי הדין מה ייחשב כשירות מקצועי.

הנילונה הסבירה כי הבקשות אכן הוגשו מאחר שלא נתקבל מלא החומר ממשרד הביטחון. מכל מקום, עם הגשת כתב התביעה כבר נקבע מועד לדיון, ומועד זה לא השתנה בשל העיכוב בהגשת כתב ההגנה. לדעתה אין כל פסול בבקשה להוצאות משפט, לרבות שכר טרחת עורך דין.

החלטה לגנוז את התלונה. אין תימוכין לטענה כי הנילונה שיקרה בבקשותיה לבית המשפט או כי כתב ההגנה שהגישה לא היה על דעת הגורמים המוסמכים.

אשר לבקשה לחיוב בשכר טרחת עורך דין, הועדה סבורה כי אין מקום לכלול בקשה כזו בכתב טענות המוגש לבית המשפט לתביעות קטנות, ויש להעיר על כך לפרקליטת המחוז. (החלטה מספר את 318/07)

י"חוד משרד: כלל 4 אוסר על עורך הדין להשתמש במשרדו לצורך עיסוקו האחר

שאיילתא קבוצת הואי חשבון שקבלה לאחרונה תואר עורך דין מבקשת לקבל אישור פרטני מהלשכה לסטות מכלל 4 לכללי האתיקה העוסק בייחוד משרד עורך הדין לעריכת דין בלבד.

החלטה לא להיעתר לבקשה. הרעיון שעומד מאחורי סעיף יחוד המשרד הוא שמירה על עצמאותו של עורך הדין ולאפשר קיומם של יחסי עורך דין לקוח תוך הקפדה על החובות המיוחדות החלות על עורך הדין כלפי לקוחו ובעיקר נאמנות, סודיות וחסיון. החובות החלות על עורך הדין עולות על החובות החלות על הואה החשבון. ההפרדה הפיסית דרושה כדי להגן על הלקוח, שידע בדיוק מה ההגנה ומה החשיפה שיש לו בכל אחד מן המקצועות.

הכלל עצמו אינו מאפשר יצירת חריגים, למעט החריגים המצוינים בסעיף 4(ב), שנבמעים מאופי עבודתו של עורך הדין. בהעדר חריגים אין סמכות ללשכה לפטור את קבוצת הואי החשבון מקיום הכלל.

אנו ערים למצב בו עם השנים התפתחו מחלקות משפטיות בגופים פרטיים וציבוריים שם יושבים עורכי דין בתוך החברה ולא במשרד משלהם כאמור בכלל 4. אולם, מצב זה מתייחס לעורכי דין שכירים בלבד בחברות וגופים ולא לעורכי דין עצמאיים בעלי משרדים.

כללי לשכת עורכי הדין (עיסוק אחר), התשס"ג 2003, מדגישים את יחודו של המקצוע ואת איסור ערוכ התחומים. את ההקלה שנעשתה לציבור עורכי הדין יש לאכוף בקפדנות ואין להתיר מעבר למה שהותר.

ההחלטה מבוססת בעיקרה על כללי העיסוק האחר ועל הצורך בהגנה על מקצוע עריכת הדין כמקצוע המבוסס על נאמנות ללקוח, סודיות וחסיון. (החלטה מספר את 29/08)

השעיה: עורך דין שהושעה חייב להודיע על כך מייד ללקוחותיו

עובדות הנילונה ייצגה את המתלונן בהליך בענייני משפחה. החל מיום 17.6.04 הושעתה הנילונה משורות הלשכה למשך חצי שנה.

לטענת המתלונן, לא עדכנה אותו הנילונה בדבר השעייתה. בעודה מושעה הבטיחה לו הנילונה כי תגיש ערעור על פסק הדין בעניין מזונות זמניים שניתן כנגדו, ולא עשתה כן. רק ביום 25.11.04 גילתה לו בעת שפגש אותה באקראי את דבר ההשעיה. לפיכך, פיטר אותה מהמשך ייצוגו. המתלונן הגיש כנגדה תביעה, בה זכה אך הנילונה מסרבת לשלם את שנפסק.

בתגובתה טוענת הנילונה כי הפגישה באקראי, בה הודיעה למתלונן על השעייתה, אירעה מספר ימים לאחר ההשעיה. אשר לחוב הפסוק טוענת הנילונה, כי נקלעה לקשיים כלכליים והיא מנסה להגיע להסדר עם הנושים.

החלטה להעמיד לדיון משמעת: היה על הנילונה לעדכן את המתלונן בדבר השעייתה באופן מסודר מייד עם קבלת פסק הדין המשמעת בעניינה, ולא בפגישה אקראית. זאת ועוד: עם כל ההבנה למצוקתה הכלכלית של הנילונה, לא יעלה על הדעת שעורך דין לא יכבד פסק דין. (החלטה מספר את 130/07)

הערת העורכת ניתן ללמוד מהחלטה זו שעורך דין שהושעה חייב להודיע על דבר השעייתו לכל גורם המסתמך באותה עת על היותו עורך דין. כך בהיותו בורר כלפי הצדדים, כונס נכסים או מפרק כלפי בית המשפט וכדומה.

- החלטה א.** כל עורך הדין צריך לכבד את פקודת נציבות שירות בתי הסוהר ולא לסייע ללקוח המבקש להפר אותה בדרך כלשהי. בתנאים מסוימים הפרת הפקודה, או סיוע להפרתה, עלולים להוות התנהגות שאינה הולמת עורך דין.
- ב.** לעורכי דין יש חירות מקצועית להביא את עמדת הלקוח בפני הציבור, ובכלל זה באמצעי התקשורת, כל עוד אינו פוגע באינטרס של לקוחו ובחוק. פקודת הנציבות אינה מגבילה את חירותו המקצועית האמורה של עורך הדין.
- ג.** לא הובא בפנינו ראיה מספקת לכך שעורכי הדין הפרו או סייעו להפר את פקודת הנציבות ולפיכך הוחלט לגנוז את התלונה. (החלטה מספר את 2/07)

יחס בין חברים: כלל 31, פתיחת הליך משפטי נגד עורך דין

עובדות לטענת המתלונן שהוא עורך דין, פתח הנילון בתובענה כספית נגדו, בשם לקוחו, מבלי לעשות כל מאמץ להימנע מפתיחתה. כמו כן לא פנה הנילון מראש למתלונן או לבאת כוחו בניסיון ליישב את הסכסוך בדרכי נועם.

הנילון בתגובתו צירף תכתובת מקדימה שנוהלה בינו לבין ב"כ המתלונן. במכתבו של הנילון נכלל גם המשפט: "מרשתי אף תנקוט במקרה הצורך בכל האמצעים שהדין מעמיד לה להגנה על זכויותיה". כמו כן טוען הנילון, כי שוחח טלפונית עם באת כוח המתלונן טרם הגשת התביעה על מנת לברר עמה את עמדת המתלונן ואת המשך ההליכים, אך הוברר כי בין הצדדים קיימים חילוקי דעות מהותיים. זאת ועוד: המתלונן הקדים והגיש תביעה כנגד מרשתו של הנילון, ורק לאחר מכן הוגשה התביעה כנגדו.

ועד המחוז החליט לגנוז את התלונה, לאחר שלא מצא בהתנהגותו של הנילון כל פגם אתי המתבסס על כלל 31 לכללי האתיקה.

החלטה לגנוז את התלונה. הנילון אכן פנה לב"כ המתלונן טלפונית על מנת לנסות ליישב את הסכסוך בדרכי שלום. זאת ועוד: משבחר המתלונן להקדים ולהגיש תביעה כנגד מרשתו של הנילון, ברי כי אפסו הסיכויים לישב את הסכסוך בדרכי שלום, ולפיכך לא הייתה מניעה כי גם הנילון יגיש את תביעתו מבלי לנקוט צעדים מקדימים נוספים. (החלטה מספר את 31/08)

יחס בין חברים: מחטף של פסק דין

עובדות עורכת הדין המתלוננת טוענת כי הנילון ביקש וקיבל פסק דין בהעדר הגנה למרות שטרם חלף המועד להגשת כתב ההגנה. למרות שהיה מודע לכך שטרם חלף המועד להגשת כתב ההגנה, וזאת בעקבות שיחה טלפונית שהייתה ביניהם, נמנע הנילון מהגשת בקשה לביטול פסק הדין. בסופו של יום ביטל בית המשפט את פסק הדין בעקבות פניית המתלוננת.

לפי תשובת הנילון כי המדובר בטעות בכותרת כתב התביעה ובמקום "בסדר דין מהיר" נכתב "בסדר דין רגיל". בית המשפט נתן פסק דין לאחר שחלפו 30 ימים (ולא 45 ימים) שכן גם הוא חשב שמדובר בתביעה רגילה. לאחר שהנתבעת הגישה בקשה לביטול והתבררה הטעות בוטל הפסק. לפיכך אין המדובר בעבירה אתית, אלא בטעות שתוקנה על-ידי בית המשפט.

החלטה לגנוז את התלונה עם הערה לנילון לפיה - בנסיבות העניין, גם מתוך הנוחה שמדובר בטעות, היה מתבקש כי יפנה ביוזמתו אל בית המשפט בבקשה לביטול פסק הדין, נוכח טעותו, ובפרט בעקבות שירותו עם המתלוננת. מחובתו של עורך הדין לתקן (וביזמתו) מידע שגוי שאותו הציג בפני בית המשפט, כאשר נודע לו דבר הטעות, וכך ביתר שאת כאשר בית המשפט הסתמך על הטעות באופן שפגע בזכויותיו של הצד שכנגד. בנסיבות המקרה הנדון, לנוכח חובתו של הנילון כלפי בית המשפט, לנוכח חובת האמון כלפי הצד שכנגד וגם מטעמים קולגיאליים, מוטב היה אילו בקשת הביטול הייתה מוגשת מטעם הנילון וביזמתו. (החלטה מספר את 342/07)